

Valken voor iedereen
Episode 2018 van 5 april tot 27 mei

www.valkenvooriedereen.be

Persmap

NIEUW “Neus aan bek met de kuikens”

Brussel, stad voor slechtvalken

***Een netwerk van camera's houdt
drie valkengezinnen nauwgezet in het oog***

Dit jaar in een notendop:

- **NEW “Neus aan bek met de kuikens”**: Dit voorjaar plaatsen we een derde camera IN het nest van de kathedraal. Om “neus aan bek”, van zeer kortbij dus, de 4 kuikens te kunnen volgen. Je komt als het ware binnen in het nest dankzij deze mini-camera in kikvorspectief. Grappig detail: er staan “ruitwissertjes” op om optimaal het gezinsleven van de familie Valk te kunnen observeren.

- **Brussel, stad voor slechtvalken**. In Brussel hebben zich twaalf paartjes slechtvalken genesteld. Dit is ongelooflijk, want mensen in heel Europa hebben tientallen jaren lang op deze vogels gejaagd. Deze lente beginnen we met een observatienetwerk voor de Brusselse slechtvalken. Naast de camera's waarmee we het bekende paar van de **Sint-Michiels-en-Sint-Goedelekathedraal** in de gaten houden, plaatsten we er ook bij de paren op de toren van het **gemeentehuis van Sint-Pieters-Woluwe** en in de **Sint-Jobskerk van Ukkel**.

Begin maart legden alle wijfjes vier eieren en nu zijn de paren aan het broeden. We verwachten dat de eieren uitkomen rond **11 april**.

- **De slechtvalken van dichtbij**. De ornithologen van het Museum observeren de paren nauwkeurig en systematisch en ringen de jongen. Zo gaan ze na hoe de populatie slechtvalken in en rond België evolueert.

- **Op donderdag 5 april beginnen we de nesten te observeren**. Onze website streamt dan dag en nacht HD-beelden en we openen onze observatiepost op het plein voor de **Sint-Michiels-en-Sint-Goedelekathedraal**. Je blijft **steeds op de hoogte** op www.valkenvooredereen.be (lifestreaming van de 3 nesten, blog over de slechtvalken van Brussel en daarbuiten). PS Via www.slechtvalken.be kom je op dezelfde blog.

Persbericht: donderdag 5 april 2018, start van de 14de editie van *Valken voor iedereen*

Valken voor iedereen, episode 2018
Vanaf 5 april zie je ze ter plaatse of bij je thuis!

NIEUW “Neus aan bek met de kuikens”

Brussel, stad voor slechtvalken

Een netwerk van camera's houden drie valkengezinnnetjes nauwgezet in het oog

Het programma *Valken voor iedereen* heeft succes: steeds meer slechtvalken vestigen zich in onze streken. **Daarom pakken we het groter aan en werken we aan een echt observatienetwerk.**

De vrouwtjesvalk van de kathedraal is 16 jaar oud en dus de **oudst broedende slechtvalk ter wereld!** We observeren haar sinds ze in Brussel nestelt (in 2006). Sindsdien heeft ze 42 valkjes grootgebracht. We nodigen je ook dit jaar uit het nest te volgen, intussen al een **heel levensverhaal!**

Van **5 april tot 27 mei** vertelt onze blog www.valkenvooriedereen.be je **7 weken lang alles over het leven van de slechtvalken: hoe de ouders broeden en voor de jongen zorgen, hoe de jongen uitkomen en uitvliegen... Mis dit boeiende schouwspel niet!**

- **NEW “Neus aan bek met de kuikens”**: Dit voorjaar plaatsen we een derde camera IN het nest van de kathedraal. Om “neus aan bek”, dus van zeer kortbij, de 4 kuikens te kunnen volgen. Je komt als het ware binnen in het nest dankzij deze mini-camera in kikvorsperspectief. Grappig detail: er staan “ruitwissertjes” op om optimaal het gezinsleven van de familie Valk te kunnen observeren.

Brussel, stad voor slechtvalken. In Brussel hebben zich twaalf paartjes slechtvalken genesteld. Deze lente volgen we drie nesten in het bijzonder. Nu liggen er in elk van de nesten vier eieren, waar rond 11 april valkjes zullen uitkomen. **Zoom op drie Brusselse slechtvalkennesten.** De valken hebben zich zo goed aan het stadsleven aangepast dat ze zelfs 's nachts kunnen jagen: een krachttoer voor een dagroofvogel! Dankzij de straatverlichting beschikken ze nu over meer tijd om te jagen en zullen ze heel waarschijnlijk er beter in slagen een flink kroost groot te brengen.

Het sterrenkoppel van de Sint-Michiels-en-Sint-Goedelekathedraal nam in de lente van 2004 als eerste zijn intrek in het midden van de stad, op twee stappen van de Grote Markt. Vaak zit er eentje op de spits van de stadhuistoren! Vorig jaar leerden we het paar kennen dat in het **gemeentehuis van Sint-Pieters-Woluwe** huist, in de buurt van het Woluwedal en het Zoniënwoud, een Natura 2000-gebied met grote biologische waarde. In de **Ukkelse wijk Sint-Job**, een dorp in de stad, woont er nu ook een paar. Tijdens de maandagmarkt daar zien we slechtvalken over de kraampjes vliegen tot in hun nest in de torenklok!

In de het dossier hierna stellen we de paren voor.

- **De slechtvalken van dichtbij.** De ornithologen van het Museum observeren de paren nauwkeurig en systematisch en ringen de jongen. Zo gaan ze na hoe de populatie slechtvalken in en rond België evolueert.

Het wijfje in de kathedraal komt uit Duitsland; een van haar dochters nestelt deze lente voor de eerste keer in de Basiliek van Koekelberg. Het mannetje van Sint-Pieters-Woluwe (sinds 2015) komt uit het nest 2012 van Etterbeek. Het wijfje van het gemeentehuis van Schaarbeek is geboren aan de Lacs de l'Eau d'Heure en dat van het gemeentehuis van Sint-Gillis zag het daglicht op een klif in de vallei van de Semois, op 130km van Brussel!

Valken voor iedereen is dus een programma waarbij we het hele jaar lang slechtvalken volgen en dat als doel heeft om de soort te beschermen.

- **Op 5 april beginnen we de nesten te observeren.** Onze nieuwe website streamt dan dag en nacht hd-beelden. De observatiepost op het plein voor de Sint-Michiels-en-Sint-Goedelekathedraal is elke dag open (uitgezonderd maandag) van 12.00 tot 18.00 uur. In Sint-Pieters-Woluwe is er een tijdelijke observatiepost op 9 april, 11 mei, 16 mei en 30 mei. In Ukkel is die er op 18 april, 6, 13, 23 mei, telkens van 16.30 tot 18.00 uur.

Je blijft steeds op de hoogte op www.valkenvooriedereen.be (teksten over en livestreaming van de 3 nesten).

We verwachten dat de eieren rond 11 april uitkomen. Uitzending en hd-streaming rond de klok op onze website. Blog over het verloop van de nestbouw en over de biologie en het leven van slechtvalken in Brussel en daarbuiten. Twee ornithologen zorgen voor het onthaal bij de observatiepost onder aan de kathedraal, dit van dinsdag tot zondag, van 12.00 tot 18.00 uur. Telescoop om de valken "in het echt" gade te slaan. Uitleg voor klein en groot.

Het programma *Valken voor iedereen* werd 14 jaar geleden opgestart door Didier Vangeluwe, ornitholoog bij het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, en breidt zich steeds verder uit.

Elk jaar volgen steeds meer Belgen en buitenlanders de belevenissen van de valken en hun jongen. Vorig jaar waren er op onze blog in de 8 weken waarop we observeerden, **meer dan 2 miljoen verbindingen, waarvan al 92 000 alleen op de dag waarop de eieren uitkwamen, met soms 800 verbindingen tegelijkertijd! 15 000 mensen kwamen kijken bij de observatiepost op het plein voor de kathedraal en honderden nieuwsgierigen passeerden aan de tijdelijke observatieposten van Sint-Pieters-Woluwe en Ukkel.**

Meer algemene informatie vind je in het persdossier dat hierop volgt.

Contactpersonen voor de pers:

Didier Vangeluwe (ornitholoog Museum voor Natuurwetenschappen, Franstalig woordvoerder – spreekt goed Nederlands). Didier.Vangeluwe@naturalsciences.be

Walter Roggeman (ornitholoog ; Nederlandstalig woordvoerder per telefoon of mail te bereiken op afspraak, werkt niet meer in het Instituut) – Walter.roggeman@scarlet.be (laatste week april met vakantie)

Persverantwoordelijke: Yannick Siebens - yannick.siebens@natuurwetenschappen.be - 02 627 43 77 (werkt niet op vrijdagen en van 6/4 tot en met 15/4 met vakantie, gelieve je rechtstreeks tot de woordvoerders te richten of volg de blog op www.valkenvooriedereen.be en stel je vragen)

Persdossier 'Valken voor iedereen' - editie 2017

De slechtvalk is de snelste vogel ter wereld: hij kan zijn prooi in de vlucht grijpen aan bijna 400 km/uur! Hoewel hij in België en het grootste deel van Europa niet meer voorkwam in de jaren 70, kwam hij hier terug nestelen in 1994, en wel bovenop een van de koeltorens van de kerncentrale van Tihange. En sinds 2004 nestelt een koppel van deze uitzonderlijke roofvogels in hartje Brussel, op de top van de Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal.

Het paar van de Brusselse Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal

Het koppeltje dat deze lente nestelt, is geringd, wat ons toelaat hun afkomst en leeftijd te kennen. De **vrouwtjesvalk** die al sinds de lente van 2006 naar de kathedraal komt is in april 2002 geboren in Duitsland, in Herdecke, op 230 kilometer van Brussel. Tot nog toe heeft ze **42 kuikens grootgebracht**. Het mannetje is in 2008 geboren... in de kathedraal van Brussel! Hij nestelt er sinds 2010... met zijn moeder.

Het paar in het gemeentehuis in Sint-Pieters-Woluwe

De vrouwtjesvalk in Sint-Pieters-Woluwe is niet geringd en we weten dus niet hoe oud ze is of waar ze vandaan komt. Het mannetje werd wél onderzocht door onze ornithologen... toen hij nog maar een kuiken was! Hij werd geboren in de lente van 2012 in de klokkentoren van de Sint-Antoniuskerk in Etterbeek. Na zijn geboorte werd hij geringd in het kader van een onderzoek, georganiseerd door de ornithologen van het KBIN. Het is het vijfde jaar op rij dat hij op deze plaats nestelt.

Het paar in de Sint-Jobkerk in Ukkel

Zowel het mannetje als het wijfje zijn geringd. Hij kwam uit het ei in de Sint-Romboutskathedraal in Mechelen in 2012 en nestelt sinds 2015 in Sint-Job. Zij werd vorig jaar geringd, samen met haar kuikens.

Dit jaar hebben de drie wijfjes die we volgen begin maart elk vier mooie baksteenrode eieren gelegd. De camera's die het nest live filmen, worden op 5 april opnieuw aangesloten op het internet. Het **observatiepunt** op het voorplein, aan de voet van de toren waarin het koppel nestelt, is opnieuw **operationeel en dit vanaf 5 april**.

We nodigen het publiek uit om de avonturen van de Brussels valken te komen observeren, ontdekken en bewonderen, via de website **www.slechtvalken.be**, aan het observatiepunt van de kathedraal of aan de tijdelijke observatiepunten van Sint-Pieters-Woluwe en Ukkel. We verwachten dat de eieren **uitkomen rond 11 april**. Op zes weken tijd transformeren de kwetsbare kuikentjes, die amper 30 gram wegen bij de geboorte, tot fiere valken, die tot meer dan een kilo (de wijfjes) kunnen wegen. Bij de slechtvalken zijn het de wijfjes, krachtiger dan hun partner, die het territorium bewaken.

De ornithologen van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen observeren, bewaken en bestuderen de slechtvalken sinds hun terugkeer in 1994. In België uiteraard, maar ook daarbuiten, want samen met de collega's van het Instituut voor Ecologie en Evolutie in Moskou, bestuderen ze sinds 2012 de migratie van Siberische slechtvalken, met behulp van mini gps-zendertjes. Deze onderzoeksresultaten en hun kennis delen ze graag met het publiek.

We verwachten dat de eieren uitkomen tegen 11 april. We houden je uiteraard op de hoogte via de blog van zodra het eerste valkje uit het ei breekt.

Het observatiepunt aan de kathedraal

Van 5 april tot 27 mei verwelkomen twee gepassioneerde natuurvorsers het publiek van 12 tot 18 uur, dagelijks, behalve op maandagen. Kom de valken live observeren door de telescoop die tot 50x kan inzoomen. Tussen hun jachtpartijen door, rusten de volwassen valken uit op de waterspuwers van de kathedraal, waar je ze goed kan bewonderen. **En misschien hoor je hun typische gekrijs!**

Aan de hand van de collectie veren kan je het verrassende menu van de slechtvalken van de kathedraal ontdekken. Slechtvalken voeden zich voornamelijk met vogels die ze in de vlucht vangen. 61 proisoorten (van de karekiet tot de regenwulp) zijn tot nog toe geïdentificeerd. Voegen we deze lente nieuwe soorten aan dat lijstje toe?

De beelden van het nest worden via wifi doorgegeven van op de torentop. Op de schermen achter de ramen van het observatiepunt kan het publiek de geweldige beelden rechtstreeks mee volgen, dag en nacht.

Op de drie schermen (aan de Wildewoudstraat) kan het publiek het broeden, het uitkomen van de eieren en het opgroeien van de valkjes volgen, tot ze uitvliegen. De camera's zijn van op afstand te regelen: ze kunnen van links naar rechts draaien, inzoomen om een detail van een valkje te zien of net uitzoomen en een ruim beeld maken om de hele familie te bewonderen.

Vorig jaar zijn er bijna 15 000 bezoekers geweest aan het Valkenobservatiepunt.

De tijdelijke observatieposten in Sint-Pieters-Woluwe en Ukkel

Er zullen tijdelijke observatiepunten zijn in Sint-Pieters-Woluwe op 11 april, 9 mei, 16 mei en 30 mei, en in Ukkel op 18 april, op 6, 13 mei en 23 mei, telkens van 16:30 tot 18:00. Met een krachtige telescoop kan je de slechtvalken observeren en fotograferen. Er worden posters uitgedeeld en jong en oud kunnen antwoord krijgen op al hun vragen.

Valken observeren is mooi, ze kunnen fotograferen is nog beter!

Kom de valken **zelf fotograferen in close-up** aan het observatiepunt, **dankzij de techniek van digiscoping** (zoom, zoom, zoom...).

Deze revolutie in het domein van de dierenfotografie kent vooral in de ornithologie een groot succes. Je kan je **smartphone of digitale camera door middel van speciale adapters aansluiten op onze krachtige telescopen**. Het resultaat is verbluffend! Het is alsof je fotografeert met een telelens van 1500 tot 9000 mm. Vervolgens kan je makkelijk je foto's delen op je sociale media!

De website www.slechtvalken.be (of www.valkenvoordereen.be)

Intelligente camera's (mobile, zoom, infrarood 's nachts, automatische registratie) werden op enkele tientallen centimeters van elk nest geïnstalleerd. Een gespecialiseerd systeem van servers, wifi-netwerken en zenders staat toe om de beelden rechtstreeks en in HD naar het net te sturen. Van het broeden tot het uitvliegen... je volgt alle avonturen van de slechtvalken van de kathedraal, in Sint-Pieters-Woluwe en in Ukkel, van waar je ook wil. Dat werkt, want we telden **3.329.000 virtuele bezoekers uit 136 landen tijdens de observatieperiode van acht weken 2016!** Brussel, de stad van de slechtvalk!

Op de website kan je ook de **blog volgen waarop we geregeld de laatste nieuwtjes posten over het nestgebeuren van de slechtvalken van de Sint-Michiels- en Sint-Goedele-kathedraal, van Sint-Pieters-Woluwe, Ukkel en andere plaatsen in Brussel.** Maar eveneens van andere koppels in de rest van België. Zelfs uit het buitenland, want onze ornithologen bestuderen ook de slechtvalken die in Siberië nestelen.

Talrijke videobeelden en foto's vervolledigen de informatie. Alle archieven sinds 2010 staan en blijven online. Ook didactische hulpmiddelen en zelfs een onuitgegeven verhaal voor kinderen vind je op de site. De virtuele bezoekers kunnen vragen stellen aan de ornithologen van het Museum. En ten slotte word je via de RSS-feed automatisch verwittigd van de updates.

Het meest recente nieuws kan je ook via Twitter volgen @RBINSmuseum. Abonneer je!

Op www.slechtvalken.be vind je aanvullende informatie op dit dossier.

Ornitholoog Didier Vangeluwe, coördinator van het project. Een historiek.

Ornitholoog Didier Vangeluwe van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen haalt alles uit de kast om een zo groot mogelijk publiek te laten genieten van de Brusselse biodiversiteit.

Didier Vangeluwe is verantwoordelijk voor BeBirds, de Belgische Ringdienst van het KBIN. Hij trekt een netwerk van 380 vrijwillige ringers, waarvan hij er velen persoonlijk heeft opgeleid tijdens de gecertificeerde opleiding van het Instituut, die ze moeten volgen om hun bewijs te bekomen.

De ornitholoog onderzoekt wereldwijd het trekgedrag en de populatiedynamica van vogels, met speciale aandacht voor bedreigde vogelsoorten. Hij werkt mee aan een internationaal project dat in 2015 werd opgestart om de migratieroutes van de Kleine Zwaan in kaart te brengen. De vogels vliegen van de Siberische toendra naar de Evros Delta in Griekenland, maar ook naar het Poyangmeer in China en de Wolgadelta in de Kaspische Zee. Een ongelooflijke reis en een unieke internationale ontdekking!

De slechtvalk (*Falco peregrinus*) is één van deze vogels in gevaar: door het gebruik van DDT was de soort in de jaren 60-70 uitgestorven in België en buurlanden. Sinds 1994 is de slechtvalk echter terug, nota bene in het hartje van Brussel, waar een slechtvalkenpaar sinds 2004 elk jaar nestelt in een van de torens van de Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal.

In 2005 riep Didier Vangeluwe het project 'Valken voor iedereen' in het leven, waarbij het doen en laten van het koppeltje slechtvalken en zijn kroost via een camerasysteem dag en nacht live kan worden gevolgd. Een actie die vele mensen in Brussel en ver er buiten na aan het hart ligt. Elk jaar opnieuw beantwoordt Didier Vangeluwe persoonlijk op honderden mails wereldwijd!

In 2013 kreeg hij de **allereerste Jaarprijs Wetenschapscommunicatie van de Koninklijke Vlaamse Academie van België**, een erkenning van zijn jarenlange inspanningen om groot en klein te overtuigen van het belang van biodiversiteit in de stad.

"'Valken voor iedereen' is voor mij een manier om de pracht en de kwetsbaarheid van de natuur te kunnen tonen, maar ook de capaciteit die ze heeft om zich aan te passen", vertelt Didier Vangeluwe. "Daarenboven is het een verrijking om de natuur te observeren, en dat wilde ik met zoveel mogelijk mensen delen. Op die manier is het een opstapje naar een aantrekking tot de wetenschap."

De slechtvalk, een korte voorstelling

Wie is hij, zijn geschiedenis, een symbool voor de terugkeer van de biodiversiteit, een fantastisch jager

De slechtvalk (*Falco peregrinus*) was vóór 1950 een zeer wijdverspreide roofvogel: de soort kwam wereldwijd voor, met uitzondering van Antarctica en Nieuw-Zeeland. Dit is vooral te danken aan zijn succesvolle jachttechniek: de slechtvalk vangt middelgrote vogels (stadsduiven, spreeuwen, lijsters, meeuwen ...) in de vlucht, na een snelle achtervolging of door duikvluchten van op grote hoogte. Bij het duiken houdt hij zijn vleugels dicht en haalt snelheden tot bijna 400 km/uur. Horizontaal vliegt hij tot 110km/uur. **De slechtvalk is daarmee het snelste dier ter wereld.**

De slechtvalk is gebouwd voor zulke snelheden: een gedrongen, gestroomlijnd lichaam, spitse vleugels met een brede basis en een spanwijdte tot meer dan één meter.

Symbool van een geslaagde inspanning ter bescherming van de natuur (geschiedenis van de slechtvalk)

Slechtvalken kwamen vroeger veel voor in Europa en Noord-Amerika, maar de **soort ging ernstig achteruit vanaf 1950**. De oorzaken waren **stroperij, jacht, habitatverstoring**, maar vooral het gebruik van **pesticiden** zoals DDT. **In het begin van de jaren 70 leefde er dan ook geen enkele slechtvalk meer in België.**

Pesticiden

Een dier dat hoger staat in de voedselketen, eet vergiftigde prooien en neemt zo hoge concentraties DDT op. Deze ophoping van chemische stoffen wordt bioaccumulatie genoemd. De slechtvalken, die zich als grote roofvogels bovenaan de voedselketen bevinden, zijn hier dus bijzonder gevoelig voor. Ze worden onvruchtbaar, leggen broze eieren en sterven uiteindelijk uit.

Stroperij

De slechtvalk is een van de slachtoffers van de illegale handel in wilde dieren. Gerechtelijk onderzoek wees meermaals uit dat jongen uit hun nesten geroofd worden om ze in kooien te houden. Bovendien worden er nog elk jaar slechtvalken afgeschoten door jagers die ze soms nog als concurrenten beschouwen.

Habitat

Doordat er steeds minder natuurlijke habitats zijn, vinden de slechtvalken ook minder prooien. Bovendien bouwt een slechtvalk zijn nest altijd hoog boven de grond. Vaak vindt hij echter geen plaats meer om te nestelen, omdat rotswanden ontoegankelijk geworden zijn of er storende activiteiten plaatsvinden.

De wil tot een efficiënte bescherming bracht de slechtvalk weer in België

De geesten moesten eerst rijpen en er waren **veel natuurbeschermingsacties nodig**, maar uiteindelijk keerde de slechtvalk na een twintigjarige afwezigheid in 1994 terug naar ons land. **Dit werd mogelijk door de samenwerking van ornithologen, scheikundigen, rechtsgeleerden, politiemensen en veel andere deskundigen.**

Het begon in de jaren 1970 met het **verbieden van gevaarlijke insecticiden** (de beruchte organochloorverbindingen). Daarna werd de **vogelbescherming op Europese schaal** georganiseerd, met in 1979 de Vogelrichtlijn (richtlijn inzake het behoud van de vogelstand). Vooral de zeldzaamste en meest bedreigde vogels, zoals de slechtvalk, zijn sindsdien over het hele grondgebied van de Europese Unie beschermd. Dit blijkt bijzonder goed te lukken. Ook de stroperij en het roven van nesten zijn aanzienlijk afgenomen.

Maar voor de ornithologen van het Museum voor Natuurwetenschappen moet het nóg beter. Daarom merken ze sinds 2007 de jonge valkjes met een **elektronische chip**, zodat ze elk gevangen individu kunnen identificeren en eventuele zwendel opsporen. In samenwerking met de Federale Politie zien ze toe op de naleving van de bepalingen van de Conventie inzake de internationale handel in bedreigde dieren en planten, die in 2014 30 jaar toepassing in België vierde. Deze internationale overeenkomst tussen Staten staat bekend onder het letterwoord CITES of als de Conventie van Washington en moet verhinderen dat soorten uitsterven als gevolg van de internationale handel in wilde dieren en planten.

Tenslotte hebben ontelbare enthousiaste mensen **nesten bewaakt**, meegewerkt aan de **herintroductie** van slechtvalken en **aangepaste nestkasten** geplaatst. Er moest echter vooral nestgelegenheid komen. De eerste slechtvalken die zich opnieuw in België nestelden, deden dit in een nestkast die in samenwerking met Electrabel (nu ENGIE) op een van de koeltorens van de kerncentrale van Doel geplaatst was. Ook de Alpenclub draagt haar steentje bij: ze heeft het broedgebied op de klimrotsen van Freÿr afgebakend, zodat het paartje daar niet gestoord wordt.

Een jager die van aanpakken weet

Wat zijn prooien betreft, is hij tegelijkertijd een opportunist en een specialist. Met één constante: **de prooi moet vliegen en moet warm bloed hebben**. Hij voedt zich zowel met de putter als de wintertaling en versmaadt vleermuizen niet. Eén van de bijzondere kenmerken van de slechtvalken is dat ze **in paar jagen**. Terwijl de ene zijn prooi in de vlucht achtervolgt, blijft de andere in een hinderlaag hangen (hoog in de lucht) of bivakkeert die op een klif (of op de toren van het stadhuis van Brussel!). Op het geschikte moment werpen de twee valken zich dan op hun prooi.

Zeldzame waarnemingen in Brussel/Onvermoede prooien

De prooien zijn **opvallend divers**: van de kleine karekiet (terug van westelijk Afrika, gewicht 10-12 g) over de zilverplevier (op weg naar de nestplaatsen in de Siberische toendra, gewicht 300 g), tot de gierzwaluwen (overwinteren net boven de tropische wouden van Afrika en nestelen zich onder de daken van onze gebouwen in het mooie seizoen).

Door het **inventariseren van de prooien** van de slechtvalken, kunnen we de vogels die Brussel overvliegen - vooral de nachtelijke trekvogels - beter leren kennen.

De slechtvalken zijn zodanig aan de stad aangepast, dat ze zelfs 's nachts kunnen jagen. De door de openbare verlichting gevormde 'lichtkoepel' is een geweldige meevaller voor een roofvogel die normaal gezien enkel overdag jaagt! Ze hebben per etmaal meer uren om te jagen, wat heel waarschijnlijk hun kansen verhoogt om met succes een groot gezin groot te brengen. De analyse van de camerabeelden laat toe om deze specifieke ecologie te bestuderen.

De valken helpen de ornithologen sinds hun terugkeer in 2004 dus bij de inventaris van de Brusselse fauna. Sinds 2004 werden bij de kathedraal 61 verschillende prooien geïdentificeerd. Sommige prooien zijn echt verrassend en worden zelden waargenomen, zoals kwartel, beflijster, kwartelkoning, goudplevier, kanoetstrandloper, strandplevier en koekoek!

Het publiek van de slechtvalken

Tientallen, zelfs honderden bezoekers komen dagelijks of wekelijks naar de observatiepost van de kathedraal voor nieuws over de familie slechtvalken. **Herkomst en motivering van de bezoekers lopen sterk uiteen**: het zijn inwoners van de wijk, werknemers van de bedrijven en kantoren in de buurt, natuurliefhebbers en vogelliefhebbers die over het project op het internet lezen, gezinnen uit het Brussels Gewest en van daarbuiten. Mensen van al meer dan 60 nationaliteiten kwamen tot op heden langs.

Met het Centraal Station dichtbij is dit evenement ook gemakkelijk toegankelijk voor de niet-Brusselaars. Zo zijn er pendelaars die iedere dag een ommetje langs het plein maken, maar we kregen ook vele bezoekers uit heel België te zien. Omdat ze er in de pers van hoorden beslisten ze om speciaal hiervoor een dagje naar Brussel te trekken.

De tijdelijke observatieposten van Sint-Pieters-Woluwe en Ukkel geven inwoners de kans om kennis te maken met hun nieuwe burens. Hier heerst er vooral fierheid: 'Naast mij nestelt een koppel slechtvalken, echte race-vogels!'

De partners van het project

Valken voor iedereen wordt mogelijk gemaakt dankzij een combinatie van publieke en private financiering enerzijds en materiële schenkingen anderzijds. Enorm bedankt aan de volgende partners!

Het evenement wordt onthaald en ondersteund door de **Kerkfabriek** en door **Deken Castiau van de Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal**. **Zonder de vrije medewerking van de mensen daar, zou niets mogelijk geweest zijn.**

"Valken voor iedereen" krijgt de steun van **het Brussels Hoofdstedelijk Gewest** en in het bijzonder van **Minister-President Rudi Vervoort** van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, die voor het imago van de stad wil zorgen. Het hele project wordt sinds 2015 geschraagd door de talrijke medewerkers op het kabinet van de Minister-President. (

De steun van **Philippe Close, Burgemeester van de Stad Brussel**, is onontbeerlijk.

Karine Lalieux, Schepen van Cultuur, Toerisme, Grote Evenementen en Netheid, neemt ook deel aan het welslagen van het project samen met een aantal diensten van de Stad (Evenementen, Leefmilieu, Elektriciteit, Affichage, Wegeniswerken)

De Korpschef van de Politiezone Brussel-HOOFDSTAD-Elsene kent de installatievergunning van het observatiepunt toe. De belangstelling van de betrokken agenten voor het project draagt bij tot de geslaagde installatie van het observatiepunt en tot de veiligheid van de bezoekers op de openbare weg.

De diensten van de **Nationale Bank van België**, waarvan het hoofdkantoor grenst aan het observatiepunt, dragen elk jaar veel bij aan het succes van het project.

De Burgemeester en Schepenen van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe, in het bijzonder **de Schepen van Milieu, Energie, Duurzame Ontwikkeling en Groene Ruimten Caroline Lhoir**, organiseren en financieren het onthaal van de valken in de gemeente, de verspreiding van de beelden op het net, en de presentatie aan het publiek.

De Burgemeester en Schepenen van de gemeente Ukkel, in het bijzonder **de Schepen van Stedenbouw, Milieu, Huisvesting, Stadsvernieuwing, Gemeente-eigendommen, Grondregie, Personeel en Kadaster Marc Cools**, organiseren en financieren het onthaal van de valken in de gemeente, de verspreiding van de beelden op het net, en de presentatie aan het publiek.

Ook dit jaar geniet het programma 'Valken voor iedereen' de energieke steun van Electrabel, vandaag **ENGIE**, door **tussenkomsst van mijnheer Mathieu Vandebroecke**. Electrabel is nauw verbonden met de geschiedenis van de slechtvalken in België via Electrabel. De eerste koppeltjes slechtvalken die naar ons land terugkeerden, nestelden zich inderdaad op de koeltorens van hun centrales. www.engie-electrabel.be

Sinds de eerste editie in 2015 mogen we elk jaar twee maanden lang gratis een wooncontainer van de **Ondernemingen Louis De Waele** als observatiepost gebruiken. Het bedrijf verzekert ook geheel kosteloos het transport en planning. (www.louisdewaele.com)

Het bedrijf **Bodelec Design & Technology** levert de expertise om het opname- en verdeelsysteem voor de beelden op elke site te realiseren. (www.bodelec.com)

Het bedrijf **myFIFI internet best friend** zorgt voor de specifieke wifi-verbinding met de kathedraaltoren, met een hoge bandbreedte. (www.myfifi.be)

Swarovski-Optik Benelux stelt een telescoop ter beschikking van de nieuwste generatie en een statief om de slechtvalken op de kathedraal in detail te observeren en te fotograferen. (www.swarovskioptik.com)

[TEEPEE] Studio ontwerpt alle grafische elementen voor het project: banners, affiches en aankleding van het observatiepunt, alsook het drukken van de affiches. www.teepee.be

CAS Print realiseert de aankleding van de observatiepost (www.casprint.be)

Het bedrijf **STORYCATCHERS Online video with impact** zorgt voor het rechtstreeks doorsturen van de beelden van de kathedraal (www.storycatchers.be)

ENCIMA web & mobile realiseert het design van de website. www.encima.be

Tijdens de volledige duur van het project kunnen wij rekenen op de steun van vrijwilligers. Zonder hen zou het publiek nooit zo enthousiast zijn. Wij danken hen dan ook heel hartelijk.

Een onderneming en een industriële groep kunnen niet groeien en ontwikkelen zonder belangstelling te tonen voor de samenleving waarbinnen ze evolueren. Dat geldt des te meer voor ondernemingen zoals ENGIE. ENGIE is een wereldspeler die in drie energievakgebieden actief is: elektriciteit, gas en energieleverancier.

De Groep zet verantwoordelijke groei centraal in al zijn activiteiten en gaat de uitdaging aan om de energietransitie naar een koolstofarme economie te maken. Dit met toegang tot duurzame energie, het bestrijden van en aanpassen aan klimaatverandering, een verzekerde energietoevoer en verantwoord gebruik van grondstoffen.

Het is dan ook de aard van onze activiteiten die ons ertoe aanzet om onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ten volle op te nemen. In dit kader startten Electrabel en het Fonds voor de Instandhouding van Roofvogels (FIR) in 1994 een project om de terugkeer van de slechtvalk te bevorderen. In haar Belgische centrales zijn sindsdien nestkasten opgehangen tegen de wanden van koeltorens en schoorstenen. Met succes want het aantal gelukke broedpogingen in de centrales in België kende sinds de start van het project een aanzienlijke stijging. Door dit project stijgt ook het aantal broedgevallen op rotswanden in de vrije natuur. In Nederland loopt een gelijkaardig project met de Werkgroep Slechtvalk Nederland.

Vandaag zet de Groep ENGIE zijn inspanningen ten voordele van de slechtvalk verder via een samenwerking met het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen rondom het project "Valken voor Iedereen".

Het laatste woord is aan de drie partnergemeentes

Brussel, de hoofdstad van de Slechtvalken!

Een koppel slechtvalken heeft zijn nest gebouwd in hartje Brussel, op een van de torens van de Sint-Michiels en Sint-Goedelekathedraal, op twee stappen van de Grote Markt! Al sedert 2004 huizen deze roofvogels in dit topmonument van de hoofdstad. Dat is sinds mensenheugenis in Brussel ongezien! De vogelsoort was volledig uit België en het merendeel van Europa verdwenen, opgejaagd door stropers en vergiftigd door pesticiden. Nu is de soort zich terug in het hart van de stad komen nestelen, te midden van de mensen. De slechtvalken werden er zo goed ontvangen dat er nu in Brussel niet minder dan 12 koppels zijn geteld. Als symbool kan dit tellen!

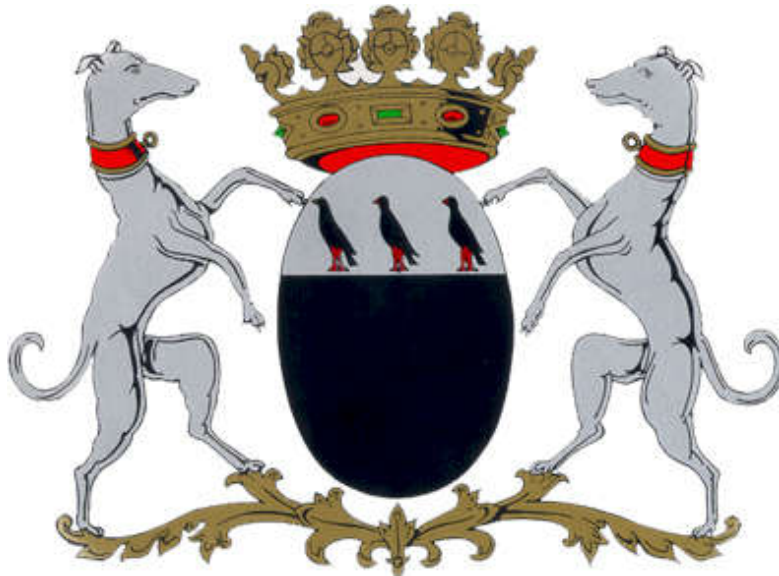
Brussel kan prat gaan op haar uitzonderlijk cultureel erfgoed en haar rijke smeltkroes; in de wijken van de stad vinden zelfs de slechtvalken een plekje. Naast de chocolade, de bieren en de Grote Markt, bieden de slechtvalken toeristen en voorbijgangers een voorsmaakje van de lente in Brussel. Naar de komst van de slechtvalken wordt elk jaar opnieuw uitgekeken: het symboliseert de terugkeer van het mooie weer in de hoofdstad. Kom ze in april en mei bekijken vanuit de observatiepost op het voorplein van de kathedraal. U wordt er ontvangen door twee ornithologen die u tot in de details het verhaal vertellen van deze fabuleuze vogels. Via camera's die zich op luttele centimeters van de valken bevinden laten ze u ontdekken wat er zich in het nest afspeelt. Dankzij de krachtige telescoop kunt zelfs het ouderpaar observeren en fotograferen. Terug thuis kunt u op de hoogte blijven van hun reilen en zeilen door in te loggen op de streamingbeelden van camera's die tijdens de nestperiode continu HD-beelden verspreiden. Wat een spektakel!

Breng een bezoek aan het historische hart van Brussel met al zijn boetieks, winkels bars, brasserieën en uiteraard Manneken Pis, die ongetwijfeld kleiner zal lijken dan u zich had voorgesteld. Te voet, per bus of met de tram kunt u nog andere gezellige buurten van Brussel ontdekken, zoals de Zavel, het Koninklijk Paleis en de Marollen. In het noorden biedt het beroemde Atomium een onbelemmerd uitzicht over de stad en ongetwijfeld onvergetelijke herinneringen aan wat u in Brussel beleefde.

Tot binnenkort.

Philippe Close,

Burgemeester Stad Brussel

Sint-Pieters-Woluwe in vogelvlucht

Sint-Pieters-Woluwe is een gemeente die gelegen is aan de poorten van het Zoniënwoud op 9 km² ten oosten van de stad Brussel. Er zijn heel veel parken en vijvers langsheen de hele Woluwevallei die bijdragen tot de levenskwaliteit van de 40.000 inwoners: het Woluwepark, de Mellaertsvijvers, het Parmentierpark, het park van de Manoir d'Anjou...! Deze groene plekken zijn echte stukjes « natuur in de stad », waar een weelderig gediversifieerde fauna heerst : futen, reigers, boomspechten, uilen, vleermuizen, ...

De gemeente is zeer gevoelig voor dit natuurpatrimonium en voert dan ook verschillende acties ten behoeve van de biodiversiteit: aanplanten van boomgaarden en fruitbomen op de speelpleinen, bannen van elk gebruik van pesticiden... De gemeente ondersteunt ook verschillende burgerinitiatieven inzake stadsmoestuintjes en vergroening van de wijken. Sint-Pieters-Woluwe steunt actief gemotiveerde inwoners die kunstmatige vogelnesten installeren en door middel van vogelgezang ervoor zorgen dat zwaluwen et gierzwaluwen terugkomen, maar ook leerlingen en hun leraars die zwaluwen of mezen letterlijk onderdak bieden onder de daklijsten en in de tuinen van hun scholen ...

Last but not least woont er sinds 2014 een nogal bijzonder koppel in Sint-Pieters-Woluwe dat haar woonplaats heeft gekozen ... bovenin de belfortoren van het gemeentehuis: de slechtvalken hebben het er erg naar hun zin en beginnen aan hun vierde jaar nestbouw tot groot genoegen van zij die hen observeren!

Caroline Lhoir
Schepen van Leefmilieu

Op de ontdekking van de Slechtvalken van Ukkel!

Met een oppervlakte van 22,91 km² is Ukkel de tweede grootste gemeente in het Brussels gewest. Op het vlak van de bevolking komt ze op de zesde plaats.

Deze gemeente met 82.000 inwoners is een erg groene gemeente. Een vijfde van het grondgebied wordt ingenomen door het Zoniënwoud.

Ukkel zit in de voorhoede op het vlak van milieubeleid en duurzame ontwikkeling: de beken worden hersteld, er is een Natuurplan opgesteld, er worden geen pesticiden meer gebruikt bij het groenbeheer, ook niet op de begraafplaatsen, de inwoners worden aangemoedigd om te composteren en om groenten te kweken, ... (zie www.ukkel.be/nl/bestuur/milieu).

In het Natuurplan is voorzien dat de slechtvalk duurzaam moet kunnen verblijven op alle plaatsen waar hij is aangetroffen, zonder te proberen voorop te lopen op zijn komst of het natuurlijke proces te beïnvloeden. Dit beleid is tot op vandaag met succes gevoerd tot ieders tevredenheid.

Communicatie was ook een belangrijke doelstelling. De waarnemingscamera die is geplaatst is door een concreet resultaat van. Maak er zeker gebruik van... Veel kijkplezier!

Marc COOLS,
Schepen van Milieu